

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 686/2018-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners s. r. o., Radvanská 5267/21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 50/2003, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 50/2003 porušené boli.

2. Okresnému súdu Trenčín prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 50/2003 konal bez zbytočných prieťahov.

3. ■■■■■ priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín je povinný nahradiť trovy konania ■■■■■ v sume 498,55 € (slovom štyristodevät'desiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie Kolíková & Partners s. r. o., Radvanská 5267/21, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2018 doručená ústavná sťažnosť ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 5 T 50/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 50/2003 z 27. októbra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 1/2010 z 30. septembra 2010 uznaný vinným z trestného činu sprenevery spolupáchatelstvom. Uznesením okresného súdu č. k. 3 Nt 46/2012-52 zo 17. januára 2013 bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietnutý. Dňa 1. augusta 2016 krajský súd uznesením č. k. 23 Tos 72/2016-97

(vydaným v intenciách nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 406/2014 z 15. marca 2016, pozn.) zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 3 Nt 46/2012-52 zo 17. januára 2013, vyhovel návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania a zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 T 50/2003 z 27. októbra 2009 v časti týkajúcej sa sťažovateľa, ako aj všetky nadväzujúce rozhodnutia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. augusta 2016.

3. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo odôvodňuje najmä takto:

«Sme preto toho názoru, že predmet konania (obnovené trestné konanie) vyžaduje od okresného súdu, aby konal v predmetnej veci s osobitnou starostlivosťou a rýchlosťou. Prípadné obdobia nečinnosti okresného súdu by s ohľadom na predmet konania mali byť posudzované prísnejšie.

... okresný súd v tomto konaní po povolení obnovy (t. j. za približne 25 mesiacov konania) bol prevažnú časť konania nečinný... nariadil iba jedno hlavné pojednávanie dňa 07. 09. 2017, ktoré však bolo bez vykonávania dokazovania odročené. Od 25. 08. 2017 musí byť okresnému súdu zrejmé, že ide o konanie s cudzím prvkom, avšak do dnešného dňa nevykonal žiaden v súdnom spise zaznamenaný úkon smerujúci k vypočutiu svedka v cudzine... Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, okresný súd v predmetnom konaní nevykonáva žiadne úkony smerujúce k odstráneniu skutkovej zložitosti prípadu, a preto túto zložitost' nemožno zohľadňovať v jeho prospech.

Z prehľadu podstatných úkonov okresného súdu... vyplýva, že okresný súd bol od vrátenia spisu z Krajského súdu v Trenčíne po povolení obnovy konania (t. j. od 05. 08. 2016) do nariadenia pojednávania (t. j. 27. 07. 2017) nečinný viac ako 11 mesiacov.

... Hoci je faktom, že na 07. 09. 2017 okresný súd nariadil hlavné pojednávanie, toto pojednávanie bolo odročené z dôvodu podania námietky zaujatosti na sudkyňu JUDr. Evu Tóthovú, s ktorou sa ona stotožnila. Na tomto mieste považujeme za potrebné zdôrazniť, že dôvodom vylúčenia JUDr. Evy Tóthovej boli skutočnosti vyplývajúce zo súdneho spisu... a že na základe týchto skutočností už raz bola JUDr. Eva Tóthová v konaní o povolení obnovy konania vylúčená... Fakt, že sa JUDr. Eva Tóthová... pred hlavným pojednávaním nenamietla sama, vypovedá o tom, že činnosť okresného súdu do nariadenia pojednávania

07. 09. 2017 bola neefektívna... Za neefektívnu činnosť okresného súdu preto v tomto kontexte považujeme obdobie rozhodovania o námietke zaujatosti sudkyne JUDr. Evy Tóthovej od 07. 09. 2017 do 17. 11. 2017...

Ďalším obdobím nečinnosti okresného súdu bolo obdobie od 17. 11. 2017 (nadobudnutie právoplatnosti uznesenia o vylúčení JUDr. Evy Tóthovej) do 16. 03. 2018 (vydanie listiny označenej ako „Oznámenie a výzva podľa § 277 ods. 5 Tr. por.“).

Za obdobie neefektívnej činnosti okresného súdu považuje sťažovateľ aj časť konania od 17. 04. 2018 do 16. 05. 2018. Ide o obdobie konania o sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní...

S ohľadom na vyššie uvedené sme toho názoru, že nečinnosť okresného súdu predstavuje takmer 19 mesiacov a jeho neefektívna činnosť predstavuje 3 mesiace konania. Dokopy preto prietahy v konaní predstavujú 22 mesiacov z celkovej dĺžky 25 mesiacov po povolení obnovy konania. Sme toho názoru, že vyššie popísaným postupom okresného súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní a k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.»

4. Sťažovateľ na základe tejto sťažnostnej argumentácie žiada, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

5. Sťažovateľ odôvodňuje požadované priznanie finančného zadosťučinenia poukazom na predmet konania, ktorým je trestné konanie spojené s mimoriadne citlivým zásahom do sféry jeho osobných práv, a to v štádiu po povolení obnovy konania spojenej s opätovným nastolením právnej neistoty. Zároveň sťažovateľovi vzhľadom na vysoký vek (77 rokov) osobitne záleží na tom, aby bolo jeho meno očistené a aby bol oslobodený spod obžaloby.

6. Pred predbežným prerokovaním veci sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 768/2018 z 18. októbra 2018, v ktorom sa uvádza k doterajšiemu priebehu napadnutého konania:

„Zákonná sudkyňa, ktorej bola vec 5 T/50/2003 pridelená na konanie a rozhodnutie, úpravou zo dňa 27. 7. 2017 určila termín hlavného pojednávania na 7. 9. 2017. Na tomto hlavnom pojednávaní obhajca obžalovaného vzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu JUDr. Eve Tóthovej, na základe ktorej predsedníčka senátu vyslovila, že sa vo veci cíti byť zaujatá a hlavné pojednávanie odročila za účelom predloženia veci predsedovi súdu... Opatrením predsedu Okresného súdu Trenčín zo dňa 11. 9. 2017 bol trestný spis vrátený zákonnej sudkyňi bez rozhodnutia na ďalší procesný postup... (nakoľko nebolo zrejmé, ustanovenia ktorého právneho predpisu predsedníčka senátu aplikovala pri predložení veci predsedovi súdu na rozhodnutie). Následne predsedníčka senátu úpravou zo dňa 13. 9. 2017 určila termín neverejného zasadnutia na deň 21. 9. 2017, na ktorom v senáte zloženom z predsedníčky senátu a prísediacich bolo rozhodnuté, že predsedníčka senátu je vylúčená... Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. 11. 2017 a dňa 4. 12. 2017 bol spis pridelený na konanie a rozhodnutie do oddelenia 4T - JUDr. Michal Antala. Keďže tento sudca s účinnosťou od 1. 3. 2018 odišiel pracovať na Krajský súd v Trenčíne, bolo potrebné opätovne túto vec prideliť na konanie a rozhodnutie novému zákonnému sudcovi. Stalo sa tak dňa 2. 3. 2018 na základe Pokynu predsedu súdu č. 19/2018 a spis bol pridelený na konanie a rozhodnutie do oddelenia 1T - Mgr. Michal Frátrik.

Tento obratom po pridelení veci dňa 16. 3. 2018 dal na vedomie zmenu zákonného sudcu a vyzval k oznámeniu podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku.

Medzitým bola k rukám predsedu súdu dňa 15. 2. 2018 doručená sťažnosť pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorú podal sťažovateľ. Toto podanie bolo dňa 2. 3. 2018 založené do spisu 5 T/50/2003 na ďalší procesný postup, nakoľko z jeho obsahu vyplývalo, že ide o sťažnosť pre nečinnosť v zmysle ustanovení Trestného poriadku.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho zástupcu podaním doručeným súdu 21. 3. 2018 doplnil svoju sťažnosť zo dňa 15. 2. 2018 tak, že žiadal, aby nadriadený súd určil primeranú lehotu na nariadenie termínu hlavného pojednávania a zabezpečenie výpovede svedka

prostredníctvom videokonferencie. Ďalším podaním doručeným Okresnému súdu Trenčín 6. 4. 2018 uviedli, že súhlasia so zmenou zákonného sudcu - predsedu senátu, že trvajú na návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom svedka [REDACTED] prostredníctvom videokonferencie a naďalej trvajú na podanej sťažnosti pre nečinnosť.

Dňa 17. 4. 2018 bol spis Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 T/50/2003 predložený Krajskému súdu v Trenčíne v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku spolu so stanoviskom zákonného sudcu a stanoviskom predsedu súdu k sťažnosti pre nečinnosť.

Krajský súd v Trenčíne na neverejnom zasadnutí dňa 24. 4. 2018 sťažnosť obžalovaného [REDACTED] podľa § 55 ods. 5 písm. a) Tr. poriadku zamietol a spis tunajšiemu súdu vrátil 16. 5. 2018.

Dňa 15. 8. 2018 zákonný sudca Mgr. Michal Frátrik sa obrátil na Ministerstvo spravodlivosti SR so žiadosťou o súčinnosť pri vybavovaní žiadosti o právnu pomoc - videokonferencie prostredníctvom príslušného orgánu v USA. Po vyjadrení ministerstva spravodlivosti bola opatrením zo dňa 24. 8. 2018 pribratá prekladateľka pre anglický jazyk za účelom preloženia žiadosti o právnu pomoc. Táto žiadaný preklad súdu doručila 28. 9. 2018. Obratom po doručení preloženého dožiadania bolo toto 1. 10. 2018 zaslané Ministerstvu spravodlivosti za účelom jeho vybavenia. K dnešnému dňu Okresný súd Trenčín zatiaľ nedisponuje vyjadrením ministerstva spravodlivosti.

Z uvedeného vyplýva, že od 29. 5. 2018 do podania ústavnej sťažnosti (t. j. do 17. 9. 2018) Okresný súd Trenčín nebol nečinný... vykonával úkony smerujúce k zabezpečeniu výsluchu navrhovaného svedka prostredníctvom videokonferencie...

Na základe uvedeného mám za to, že aktuálne po pridelení predmetnej trestnej veci predsedovi senátu Mgr. Michalovi Frátrikovi dňa 2. 3. 2018 k prieťahom v konaní nedochádza.“

7. Ústavný súd overil správnosť prehľadu vykonaných procesných úkonov vo veci spracovaného okresným súdom porovnaním s predloženým spisovým materiálom, a keďže obsahu spisu zodpovedal, pre potreby ďalšieho konania z neho ústavný súd vychádzal.

8. Uznesením sp. zn. IV. ÚS 686/2018 z 13. decembra 2018 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

9. Predseda okresného súdu podaním zo 6. februára 2019 vyjadril súhlas s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania a k priebehu konania doplnil, že 21. februára 2019 sa uskutoční hlavné pojednávanie vo veci, na ktorom má byť prostredníctvom videokonferencie vypočutý svedok.

10. Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním z 21. mája 2019 oznámila ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prejednaní sťažnosti a k veci uviedla:

„Sťažovateľ je naďalej toho názoru, že obdobie od 17. 04. 2018 (predloženie súdneho spisu Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní) do 16. 05. 2018 (vrátenie súdneho spisu) predstavuje obdobie neefektívnej činnosti...

... po doručení uznesenia Krajského súdu v Trenčíne (29. 05. 2018) bol prvý významnejší úkon súdu zaznamenaný v súdnom spise a smerujúci k rozhodnutiu vykonaný až dňa 15. 08. 2018, keď sa sudca Mgr. Michal Frátrik obrátil na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Následne prebiehali plynulo úkony k zabezpečeniu výsluchu v zahraničí...

Reflektujúc vyjadrenia súdu sme naďalej toho názoru, že v danom konaní boli významné prietahy spočívajúce v nečinnosti súdu a jeho neefektívnej činnosti o celkovej dĺžke takmer 2 rokov (20 až 22 mesiacov).“

11. Vzhľadom na oznámenia predsedu okresného súdu a právnej zástupkyne sťažovateľa, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Právna vec sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorého funkčné obdobie sudcu ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. Preto bola vec v súlade s čl. X bodom 2 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 prerozdelená náhodným výberom použitím technických prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi a v ďalšom prejednaná II. senátom ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

II.

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľ sa v posudzovanej veci domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, ako aj porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

17. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v trestnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty obvineného. Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Podľa § 247 ods. 5 Trestného poriadku pri nariadení hlavného pojednávania urobí predseda senátu všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejednať a rozhodnúť bez jej odročenia.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj sťažnosť sťažovateľa.

20.1 Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd konštatuje, že trestné konanie o obžalobe pre trestný čin sprenevery je bežnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov. Ústavný súd však pri hodnotení tohto kritéria prihliadol aj na medzinárodný prvok v konaní (výsluch svedka v USA, pozn.) a výrazný časový odstup,

ktorý môže sťažiť vykonanie dôkazov. Z uvedených dôvodov považuje konanie za skutkovo náročnejšie.

20.2 Ústavný súd pri posudzovaní označeného kritéria prihliadol aj na význam predmetu konania pre sťažovateľa. V tejto súvislosti predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok ESĽP vo veci Soto Sanchez proti Španielsku z 25. 11. 2003, § 41), podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

Osobitnú starostlivosť by mal súd tiež venovať konaniam, v ktorých po uplatnení mimoriadnych opravných prostriedkov (akým obnova konania nepochybne je) došlo k opätovnému nastoleniu právnej neistoty zohľadňujúc tiež fakt, že právoplatné rozhodnutie zrušené na základe mimoriadneho opravného prostriedku už mohlo byť z časti alebo úplne vykonané (m. m. nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 32/03 z 12. novembra 2003).

20.3 Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnuté konanie má vzhľadom na svoju povahu pre sťažovateľa mimoriadny význam, keďže ide o opätovne nastolenú právnu neistotu po povolení obnovy trestného konania obžalovaného sťažovateľa vo vysokom veku.

21. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu nevyplýva, že by celková dĺžka napadnutého konania bola negatívne ovplyvnená správaním sťažovateľa.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho

neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

23. Vychádzajúc z priebehu napadnutého konania popísaného v časti I tohto nálezu, ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom konaní už zdôraznenou požiadavkou na urýchlené konanie v posudzovanej veci dôsledne neriadil, keďže od právoplatnosti povolenia obnovy konania (1. augusta 2016) do uskutočnenia prvého hlavného pojednávania (7. septembra 2017) bol v konaní bezdôvodne nečinný a následne až do 18. marca 2018 okresný súd vykonal len procesné úkony súvisiace s vylúčením sudkyne a opakovaným pridelením veci iným zákonným sudcom. Postup okresného súdu od 1. augusta 2016 až do 18. marca 2018 v tomto konaní teda nemožno považovať za efektívny a smerujúci sústredene k urýchlenému odstráneniu právnej neistoty obžalovaného.

24. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že k celkovej dĺžke napadnutého konania, ktorá nie je primeraná jeho mimoriadnej povahe, rozhodujúcou mierou prispel neefektívny a nekoncentrovaný postup okresného súdu, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 50/2003 (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

K príkazu okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov

25. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný

zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

26. Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti tiež domáhal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na to, že napadnuté konanie okresného súdu nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní postupovať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

IV.

K návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

30. Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € z dôvodov uvedených v časti I tohto nálezu.

31. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neprimeranú dĺžku napadnutého konania spôsobenú neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, ako aj význam konania pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

K návrhu sťažovateľa na náhradu trov konania

33. Sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu trov konania bez špecifikácie sumy.

34. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu v sume 498,55 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

36. Ústavným súdom priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenia) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby v roku 2018 v sume 153,50 € (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 9,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a za jeden úkon v roku 2019 prináleží tarifná odmena v sume 163,33 € a režijný paušál v sume 9,80 €.

37. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku).

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2019